

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 / 2013 / XXIII.

UDÁLOST

NA VUT V BRNĚ

OBSAH

Certifikát je potvrzením evropeizace VUT	2
Čestný doktorát Josefu Dadokovi	4
Cena města Brna prof. Vrbovi	8
3 otázky pro nového děkana FP	10
Nový přístroj CEITEC	12
Rozhovor: František Vaculík	14
Dny otevřených dveří na VUT	16
Udržitelný rozvoj krajiny a sídel	18
Konference ExFos 2013	20
Nečekané úmrtí prof. Ducháčka	22
Delegace VUT na stavbě v Novovoroneži	24
STI posiluje řady vědecké excelence	26
Cena B. Fuchse	28
Meziuniverzitní studentská soutěž MUNISS	30
VUT News	32

CERTIFIKÁT JE POTVRZENÍM EVROPEIZACE VUT

text Ing. Aleš Nosek, Ph.D., Útvar kvality VUT v Brně a (jan)
foto Kateřina Tušarová

+++

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ ZÍSKALO CERTIFIKÁT, KTERÝ POTVRZUJE ZAVEDENÍ A SHODU SYSTÉMU MANAGEMENTU KVALITY NA REKTORÁTĚ A DALŠÍCH SOUČÁSTECH (KROMĚ KOLEJÍ A MENZ VUT) S NORMOU ČSN EN ISO 9001:2009 (SYSTÉMY MANAGEMENTU KVALITY – POŽADAVKY). TENTO CERTIFIKÁT BYL VYDÁN NA ZÁKLADĚ Kladného VÝSLEDKU CERTIFIKAČNÍHO AUDITU EXTERNÍHO NEZÁVISLÉHO CERTIFIKAČNÍHO ORGÁNU, KTERÝ JE AKREDITOVANÝ ČESKÝM INSTITUTEM PRO AKREDITACI, A REKTOROVÍ VUT V BRNĚ KARLU RAISOVI BYL SLAVNOSTNĚ PŘEDÁN 13. ÚNORA 2013.
+++

VUT v Brně patří mezi největší zaměstnavatele v Jihomoravském kraji a jako takové by mělo disponovat kvalitním účelným a efektivním systémem řízení. Vedení VUT v Brně se proto rozhodlo, že podrobí rektorát a další součásti (kromě KaM) analýze shody s mezinárodním standardem ČSN EN ISO 9001:2009. První etapa procesu implementace shody stávajícího systému řízení na VUT v Brně s normou ČSN EN ISO 9001:2009 byla realizována na rektorátu a dalších součástech (kromě KaM).

„Certifikát pro nás ze strany nezávislých hodnotitelů představuje ověření a potvrzení toho, že

hlavní procesy, které procházejí přes rektorát VUT, jsou průhledné, zřetelné a stojí za nimi odpovědné osoby. To znamená, že chod rektorátu odpovídá představám o kvalitní instituci dle evropských standardů, a nepřímo to svědčí o tom, že zodpovědní lidé vykonávají dobře svou práci,“ uvedl k získání certifikátu rektor VUT v Brně Karel Rais. „Jde vlastně o nezávislé hodnocení kvality procesů na rektorátě a následnou certifikaci vazeb na fakultách, které o to projeví zájem,“ řekl rektor a doplnil: „Pro management školy je dobré, že rektorát má správně definované základní procesy. Ví například, že na určitou činnost není potřeba více lidí a že ten počet je stejný jako jinde.“

Pro získání certifikátu bylo nutné nejprve provést analýzu rozdílů stávajícího systému řízení na Rektorátě a dalších součástech (kromě KaM) s českou technickou normou ČSN EN ISO 9001:2009 Systémy managementu kvality – Požadavky. VUT v Brně má dlouhodobě zavedený systém řízení, proto nebylo třeba vytvářet kompletně nový systém řízení anebo ho razantním způsobem měnit, ale stačilo pouze zajistit jeho stoprocentní shodu s normou. Jednou z cest, jak dále zkvalitňovat systém řízení, je nastavení pravidel fungování ve shodě s obecnými požadavky již uvedené normy ČSN EN ISO

9001:2009 a pravidelné hodnocení podle rámce Modelu excelence EFQM.

Certifikát je potvrzením, že Rektorát a další součásti (kromě KaM) mají nastaveny systémové předpoklady k tomu, že jejich systém řízení je kvalitní a že bude schopen opakovaně realizovat kvalitní výstupy, které budou mít úspěch u zainteresovaných stran. Je nutné si dobře uvědomit, že získání certifikátu je *pouze* potvrzením kvality systému řízení s normou, protože zásadní je mít nastavená pravidla řízení v instituci tak, aby systém fungoval účelně a efektivně a přinášel instituci dlouhodobý úspěch uvnitř i navenek. Nastavení systému řízení ve shodě s požadavky normy je pouze vytvořením základů, na nichž lze stavět další patra. V případě řízení kvality je to nekonečná práce s nekonečným množstvím pater.

Počet státních veřejných škol v České republice, které mají externím nezávislým a akreditovaným orgánem potvrzeny systémové předpoklady (ČSN EN ISO 9001:2009) pro zajištění kvalitního systému řízení, lze ukázat na prstech jedné ruky. Nelze si ale nevšimnout, kolik soukromých vysokých škol tento certifikát v poslední době získalo. Děje se tak samozřejmě z důvodu zvýšení šance na úspěch na trhu vysokých škol. VUT v Brně realizuje nespočet aktivit, aby bylo špič-

kovou univerzitou, a jednou z těchto činností je i úsilí o excelentní systém řízení.

Co konkrétně nabytí certifikátu znamená? „Kredity získané našimi studenty jsou uznatelné v celé Evropě a student má jistotu, že procesy a postupy vykonávané na VUT mají evropskou platnost. Po získání certifikátu ECTS Label (zajišťuje správnou implementaci kreditového systému ve všech bakalářských i magisterských studijních programech – pozn. red.) je to jeden z dalších kroků, které VUT přibližují Evropě,“ vysvětlil rektor. „Přitom řada univerzit nejen v ČR, ale i v Evropě tento certifikát stále nemá, takže v rámci Evropy jsme nadprůměrní. Certifikát potvrzuje proces evropeizace VUT,“ zakončil Karel Rais.

Summary:

For its Rector's Office and other BUT parts (except the Accommodation and Catering Services), Brno University of Technology received a certificate of quality assurance system conformance with the ČSN EN ISO 9001:2009 standard. Based on the good results of a certification audit carried out by an independent certification body accredited by the Czech Institute for Accreditation, the certificate was received by BUT rector Karel Rais on 13th February 2013.

text (red)
foto archiv ÚTP AV v Brně

ČESTNÝ DOKTORÁT JOSEFU DADOKOVI

+++

VĚDECKÁ RADA VYSOKÉHO UČENÍ TECHNICKÉHO UDĚLILA 28. LEDNA 2013 NA SVÉM SLAVNOSTNÍM ZASEDÁNÍ ČESTNOU HODNOST DOCTOR HONORIS CAUSA JOSEFU DADOKOVI. VYZNAMENÁNÍ JE OCENĚNÍM JEHO STUDIJNÍCH A PRACOVNÍCH VAZEB NA VUT V BRNĚ A NA ÚSTAVU PŘÍSTROJOVÉ TECHNIKY AV ČR V BRNĚ, A ZEJMÉNA JEHO CELOSVĚTOVÝCH ZÁSLUH O ZROD A ROZVOJ OBORU NUKLEÁRNÍ MAGNETICKÉ REZONANCE. LAUDATIO PŘEDNESL PROF. ING. RADIMÍR VRBA, CSC. (ČERNÝ TEXT), NA NĚŽ PAK REAGOVAL PROF. ING. JOSEF DADOK, CSC., DR. H. C., DĚKOVNOU ŘEČÍ (FIALOVÝ TEXT) – PŘINÁŠÍME ZDE KOLÁŽ Z OBOU PROSLOVŮ.

+++

Ing. Josef Dadok se spolupracovníky Ing. Oldřichem Chramostou a technikem Rostislavem Pospíšilem u historického NMR spektrometru 30 MHz v roce 1960.

Jožka Dadok, jak jej ve světě oslovují, se narodil 28. února 1926 v Dětmarovicích. Již během studií elektrotechnického inženýrství na brněnské technice vedl na tehdejší Katedře teoretické elektrotechniky pracovní skupinu vysokofrekvenční techniky... Jeho prvním větším projektem realizovaným s vř skupinou bylo vř řezání skleněných trubek pro zářivky. Po absolvování a získání titulu elektrotechnického inženýra krátce působil na škole jako asistent a pak přes dva roky pracoval v n. p. Tesla Brno jako vedoucí oddělení vř měřicích přístrojů.

... zvláště mne potěšila skutečnost, že mi tuto čest (čestnou hodnost dr. h. c. – pozn. red.) prokazuje moje alma mater, kde jsem v mládí do sebe nasál mnoho cenných vědomostí, a to v době, kdy jsem byl pro to dobře vybaven. Vzpomínal jsem na dobu, kdy jsem dobře zvládl vektorový počet a vnikal jsem do tajů Maxwellových rovnic. Byla to rajská hudba mým uším a mému mozku.

Byl to profesor Bláha, který si mého zájmu všiml a pozval mne do své kanceláře, aby mi nabídl možnost pracovat pro něj na některých problémech, o něž on měl zájem, a nakonec mne přijal jako odborného asistenta. Bohužel tato moje kariéra byla brzo ukončena, když mi bylo řečeno, že bych nezaručoval výuku v duchu marx-leninismu. Musel jsem odejít do průmyslu a to pak změnilo moji životní dráhu...

Později v roce 1953 přechází Josef Dadok do Vývojových dílen Československé akademie věd na Leninově ulici. Založil je Zdeněk Buřival a vedl zde skupinu vysokofrekvenční spektroskopie.

Josef Dadok vypracoval návrh na výzkum a vývoj přístrojové techniky tehdy se rozvíjející vř spektroskopie a Ing. Buřival návrh přijal.

... Zdeněk Buřival mi řekl: „Udělej návrh na to, co bys chtěl u nás dělat, a pak se uvidí.“ Moje znalosti se točily hlavně okolo vysokofrekvenční techniky a mého zájmu o fyziku. Měl jsem přístup k odborné literatuře, a tak jsem napsal stať, kterou jsem odvážně nazval „Interakce mezi vysokofrekvenčním zařízením a hmotou“. Vědecké radě Vývojových dílen se můj návrh zamlouval, a tak jsem v roce 1953 nastoupil.

No a od té doby jsem si krásně hrál. Vybudoval jsem si skupinu z mých starých spolužáků z techniky a kromě hlavních jsem řešil ještě různé jiné problémy...

Prvního ledna 1957 se Vývojové dílny mění na Ústav přístrojové techniky AV. Ing. Dadok se stává vedoucím oddělení vř spektroskopie a konstruuje se svými spolupracovníky kvalitní spektrometry. Záhy získal zvláštní odměnu ČSAV Praha, a to v roce 1960 za vývoj a výzkum v oboru přístrojové techniky nukleární magnetické rezonance (NMR) a další v roce 1966 za návrh a zavedení do průmyslové výroby NMR spektrometru vysokého rozlišení 80 MHz. To, že TESLA Brno byla po USA a Japonsku třetím podnikem na světě, který přišel na světový trh s NMR spektrometry, je jednoznačně zásluha Josefa Dadoka a samozřejmě jeho skupiny v ÚPT. Pokud by zde byla osobnost jeho formátu, nemusela asi výroba zaniknout. Josef Dadok se tedy výrazně zasloužil o zrod oboru NMR v Československu, a sice

ve smyslu radiofrekvenční přístrojové techniky. V Ústavu přístrojové techniky také v roce 1963 obhájil vědeckou kandidaturu a získal titul kandidáta věd v oboru měřicích metod a přístrojů.

... Nemohu se nezmínit o jednom projektu, který měl pro mne důležitý dopad. Dostal jsem při něm žloutenku a po něm jsem si mohl koupit auto. V roce 1957 za námi přišel do Brna akademik Otto Wichterle a povídá: „Hoši, já budu letos předsedat mezinárodnímu kongresu IUPAC a chtěl bych těm vědátorům ze Západu ukázat, že také něco dovedeme. Potřebuji tlumočnické zařízení, které by pracovalo ve dvou přilehlých sálech, každý na pěti jazycích. A bylo by to ve smlouvě o dílo.“ Prostudoval jsem literaturu a projekt jsme přijali. Zvolil jsem metodu „Brute Force“, v Brně to bezvadně fungovalo, ale jak jsme to přivezli do hotelu Internacional v Praze – ani muk. Polovinu peněz už jsem měl v bance, a tak mi tekla studený pot po zádech, ale netrvalo mi dlouho a pochopil jsem, co se stalo. Hotel byl postaven ze železobetonu, a ten skoro veškerou vř energii pohltil. Navrhl jsem proto místo jedné smyčky okolo místnosti dvě smyčky zavěšené nad hlavami posluchačů, a tím to bylo vyřešeno. Během několika let jsme pak spolu s Ing. O. Chramostou a ostatními postavili NMR spektrometry s vysokou rozlišovací schopností pracující na 30 MHz, 40 MHz, 60 MHz a 80 MHz a mně bylo konečně dovoleno obhájit kandidátskou disertační práci. Československo se stalo výhradním výrobcem těchto přístrojů pro východní Evropu a do r. 1991 jich vyrobilo více než 500.

Na podzim 1967 odjíždí Josef Dadok na roční vědecký pobyt do USA, kde vzhledem k politic-

kému vývoji v srpnu 1968 zůstává. Začal vědecky pracovat a učit na Carnegie Mellon University v Pittsburghu. V roce 1976 byl jmenován profesorem v oboru chemické přístrojové techniky a současně se ve stejném roce stal technickým ředitelem národního střediska nukleární magnetické rezonance pro biomedicínské studie. Následuje úspěšná šňůra přístrojů v Pittsburghu: multinukleární NMR spektrometr s vysokou rozlišovací schopností 250 MHz se supravodivým magnetem v roce 1970, NMR spektrometr 250 MHz využívající korelační spektroskopii s rychlým frekvenčním posuvem v roce 1975. Korelační spektroskopie, kterou Josef Dadok navrhl a zavedl, našla uplatnění i v jiných spektroskopických metodách a dnes se jí někdy říká Dadokova spektroskopie. Špičkou jeho práce je zejména vynikající NMR spektrometr vysokého rozlišení 600 MHz, který vyvinul s Akselem Bothner-By a představili jej již v roce 1976. Celých osm let nebyl tento spektrometr z hlediska rezonanční frekvence a rozlišení překonán a výrazně přispěl k novým objevům ve vědě.

Do USA jsem odjel na podzim r. 1967 a postavil spektrometr, který měl po krátkou dobu nejvyšší magnetické pole na světě a umožňoval měření i jiných jader než vodík. Zatím v Československu demokratizace nabírala na vážnosti, a proto jsem pozval svou rodinu na letní prázdniny do USA. Její návrat byl plánován na 31. srpna 1968. Když jsme se ale 21. srpna dozvěděli z rádia o okupaci Československa, rozhodli jsme se, že návrat odložíme. Skončilo to třemi roky vězení „in absentia“ pro mne, jedním rokem pro mou ženu a jedním rokem pro mého staršího syna. Bylo jasné, že musíme zůstat v zahraničí.

Ve spolupráci s Dr. R. Sprechrem jsme náš spektrometr vybavili digitálním minipočítačem Xerox Sigma 5. Ten nám umožnil realizaci mé myšlenky, kterou jsem nazval Korelační spektroskopie. Náš spektrometr se stal tažným koněm národní NIH laboratoře pro chemický a biomedicínský výzkum a studenti a vědečtí pracovníci z celého světa k nám přijížděli provádět svá měření.

Že i v Americe patřil Josef Dadok mezi světově uznávané elitní vědce a aplikační výzkumníky, se potvrdilo v roce 1978, kdy vědci a inženýři Carnegie Mellon University a průmyslového partnera Intermagnetics Corporation získali ocenění IR-100 Award za inovativní přínos vývoje supravodivého magnetu 14 T pro spektrometr NMR 600 MHz. Po technologické stránce to byl právě Josef Dadok se svým tahem na branku, kdo se o tento úspěch zasloužil spolu s týmem od Intermagnetics Corporation. Toto ocenění jen završilo mnohaletý přínos Josefa Dadoka v oboru vf techniky a zejména vf spektroskopie a jaderné magnetické rezonance. Jméno Josef Dadok můžete najít na řadě patentových listin: pěti československých a po jednom anglickém, východoněmeckém, francouzském, švédském a švýcarském. Svoji profesní kariéru na Carnegie Mellon University završil v roce 1997, kdy se Josef Dadok stává emeritním profesorem.

Po vyřešení supravodivého magnetu 14.1 T pro NMR jsem dostal řadu nabídek na změnu zaměstnání, ale nakonec jsem akceptoval nabídku Carnegie Mellon a zůstal v Pittsburghu. V r. 1989 jsme se mohli vrátit domů, ale rozhodli jsme se zůstat ve Spojených státech natrvalo. V posledních letech skupina vědeckých pracovníků

v Minnesotě pod vedením Michala Garwooda oprášila rychlý posuv korelační spektroskopie a navrhla nový způsob MRI, který nazvala Sweep Imaging with Fourier Transform. Prodali svou myšlenku firmě General Electric a čekáme na komerční stroj. V r. 1997 jsem ve svých 71 letech odešel do penze.

Josef Dadok proslul ve světě chemie, biologie a fyziky, protože NMR je v těchto oblastech využívána. Ale Josef Dadok je především inženýr „přístrojář“, vycházející z dobré znalosti fyzikálních základů, teoretické elektrotechniky a vysokofrekvenční techniky. Protože stál na pomezí několika oborů, uměl tyto své znalosti a schopnosti skvěle zúročit. Není to tedy chemik – je to elektroinženýr, a to elektroinženýr „par excellence“.

Závěrem bych chtěl ještě jednou poděkovat všem těm, kteří přispěli k tomuto zasedání, a slibuji, že budu šířit dobré jméno VUT po celém světě. Děkuji vám, Brno! Josef Dadok

Summary:

At its special gathering held on 28th January 2013, the BUT Scientific Board conferred an honorary doctorate on Ing. Josef Dadok, CSc., (1926). He was honoured for his long academic and scientific work for Brno University and the Brno Institute of Scientific Instrument of the Academy of Sciences and, particularly, for his prominent role in establishing and developing the nuclear magnetic resonance field of research. Because of Josef Dadok's worldwide renown, this honorary academic degree from BUT will no doubt increase the university's ranking on an international scale.

EVROPSKÝ PATENTOVÝ ÚŘAD STUDENTŮM VYSOKÝCH ŠKOL

text (red)

+++

U PŘÍLEŽITOSTI OSLAV 40. VÝROČÍ EVROPSKÉ PATENTOVÉ ÚMLUVY POŘÁDÁ EVROPSKÝ PATENTOVÝ ÚŘAD INOVAČNÍ SOUTĚŽ, KTERÁ DÁVÁ STUDENTŮM ČLENSKÝCH STÁTŮ EVROPSKÉ PATENTOVÉ ORGANIZACE PŘÍLEŽITOST PROZKOUMAT BOHATSTVÍ PATENTOVÝCH DOKUMENTŮ A NAVRHNOUT NOVÁ TECHNICKÁ ŘEŠENÍ S DŮRAZEM NA ZELENÉ TECHNOLOGIE A UDRŽITELNÝ ROZVOJ. SOUTĚŽ JE OTEVŘENA STUDENTŮM VŠECH OBORŮ, KTERÍ DOSÁHLI VĚKU 18 LET A JSOU ZAPSANÍ NA UNIVERZITĚ, VYSOKÉ ŠKOLE ANEBY OBDOBNE INSTITUCI. NEVYBÍRÁ SE ŽÁDNÝ VSTUPNÍ POPLATEK.

+++

Úkolem soutěžících je definovat výzkumný projekt, který bude potenciálně zajímavý pro budoucí výzkum a vývoj. Projekt by měl obsahovat popis technického problému, který se v současné době vyskytuje v jedné z následujících oblastí: udržitelná produkce potravin, ekologicky přátelská výroba a uchování energie, řízení odpadového hospodářství, recyklace, městské dolování (těžba druhotných surovin z příměstských skládek), inteligentní systémy

řízení dopravy a přepravy, inteligentní technika domácností. Součástí projektu musí být prezentace současného stavu vývoje v dané oblasti – „stav techniky“ a všeobecný popis tržního potenciálu navrženého řešení.

Úřad průmyslového vlastnictví bude shromažďovat přihlášky a poté vybírat jednotlivé soutěžící nebo soutěžní týmy pro každou technickou oblast. Adepti by měli předložit životopis (max. dvě strany) a koncept svého projektu, kde popíší problém ze zvolené oblasti a uvedou, proč by nalezení řešení bylo přínosem.

Jednotlivci či týmy vybraní do soutěže budou zaregistrováni na specializovaný dálkový vzdělávací systém, který jim nabídne návod na rozvoj původní myšlenky a další vedení projektu. Pracovním jazykem tohoto programu a odborného vedení bude angličtina, závěrečný projekt může být předložen v angličtině, francouzštině nebo němčině.

Přihláška do soutěže nám musí být doručena nejpozději 28. 2. 2013. Dálkový vzdělávací program bude probíhat od 18. března do 13. června 2013.

Summary:

On the occasion of the 40th anniversary of the European Patent Convention, the European Patent Office organizes an innovation competition, in which students of the EPC member states may investigate the wealth of patent documents while designing new solutions focusing on green technologies and sustainable development. The competition is open to students of all fields of study, over 18 years of age, registered at a university or a similar institution. For more information, you can visit www.upv.cz.

Termín pro předložení hotového projektu je 13. červenec 2013 do 15.00 hodin.

O vítězích soutěže rozhodne mezinárodní porota. Vítěze v jednotlivých kategoriích pozve Evropský patentový úřad na slavnostní předávání cen 17. října 2013 do Mnichova a uhradí jejich náklady na cestu a ubytování. Vítěz každé z kategorií bude odměněn 5 000 eury.

Soutěžící, kteří předloží hotový projekt, budou počínaje říjnem 2013 odměněni ročním předplatným profesionálního rešeršního nástroje Evropského patentovaného úřadu „PISE/GPI“.

Tato soutěž je mimořádnou příležitostí pro studenty technických oborů naučit se mnohé o patentovém systému, proniknout do hloubky vybraných aktuálních problémů a demonstrovat prestiž školy v evropském měřítku.

Podrobnější informace naleznete na www.upv.cz. Kontaktní osobou pro přihlášení do soutěže je Zuzana Bělohradská (tel.: 220 383 503, e-mail: zbelohradska@upv.cz).

text Kateřina Kotulanová, CEITEC VUT v Brně
foto archiv Magistrátu města Brna

CENA MĚSTA BRNA PROF. VRBOVI

+++

PROF. ING. RADIMÍR VRBA, CSC., JE TĚMĚŘ CELÝ SVŮJ PROFESNÍ ŽIVOT ÚZCE SPJAT S VUT V BRNĚ. V MINULOSTI DĚKAN FAKULTY ELEKTROTECHNIKY A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ, DNES VEDOUcí OSOBNOST PROJEKTU CEITEC – STŘEDOEVROPSKÝ TECHNOLOGICKÝ INSTITUT. RADIMÍR VRBA PŘEVZAL Z RUKOU PRIMÁTORA CENU MĚSTA BRNA PRO ROK 2012 NA SLAVNOSTNÍM CEREMONIÁLU 22. LEDNA 2013.

+++

+++*Pane profesore, byl jste magistrátem města Brna oceněn za úspěchy v oblasti technického pokroku. Co je nového v oblasti technologií v Jihomoravském kraji?* Typické pro technický pokrok v našem regionu je budování zdejších výzkumných center. Já osobně jsem zapojen jako vědecký ředitel pro materiálové vědy ve výzkumném centru CEITEC a podílím se i na jednom výzkumném programu centra SIX. CEITEC – Středoevropský technologický institut je konsorciálním projektem šesti brněnských univerzit a výzkumných ústavů. Klíčovým cílem je vybudování centra excelentní vědy, které pokryje širokou vědeckou oblast od věd o živé přírodě po materiálové vědy. Naše část centra s rozpočtem zhruba dvě miliardy korun se úspěšně rozvíjí. V kampusu VUT Pod Palackého vrchem stavíme nové laboratoře s plochou 14 000 m². Na jedné ploše tak budou mít vědci k dispozici přes dvě stovky nových přístrojů a unikátních technologií, které budou v rámci principu otevřeného přístupu k dispozici i ostatním vědeckým, výzkumným a průmyslovým partnerům za přijatelnou cenu.

+++*Kromě vybavení a technologií disponuje CEITEC i excelentními vědci. Jak se do takto špičkového výzkumného prostředí může dostat například student VUT?* Kromě toho, že se nám podařilo vybudovat mezinárodní výzkumné týmy, které stále rozšiřujeme o nové vědecké kolegy, akreditovali jsme i nový doktorský studijní program Advanced Materials and Nanosciences. Nyní

zahajujeme přijímací řízení a plánujeme přijmout alespoň dvacítku excelentních absolventů magisterského studia. Pro mne osobně jsou doktorandi zárukou naší vědecké budoucnosti, a proto jim budeme věnovat maximální péči. Samozřejmě součástí jejich studia budou například několika-měsíční studijní a výzkumné pobyty na špičkových zahraničních pracovištích v oboru studia nebo zapojení do klíčových výzkumných týmů a autorských kolektivů publikujících v respektovaných mezinárodních vědeckých časopisech.

+++*Jako akademický pracovník se zabýváte aplikovanou elektronikou a senzorikou, máte za sebou mnoho úspěšných vědeckých projektů. Zároveň jste vysoce postavený manažer. Co je jednodušší – být vědec, nebo šéfovat vědecké instituci?* Bohužel u mne poslední dobou převažuje hlavně manažerská práce, i když je to ve vědeckém prostředí. Nicméně stále vedu řadu výzkumných projektů, kdy s kolegy určujeme další zaměření výzkumu v naší vědecké oblasti. Jako manažer mám bezpochyby mnohem větší odpovědnost, a to především za všechny členy svého týmu, které řídím. Pro mne je vždycky klíčový nikoliv osobní úspěch, ale úspěch celého týmu. Po osmi letech ve funkci děkana FEKT a třech letech vedení vysokoškolského ústavu CEITEC jsem si už dávno zvykl na vypětí, které s sebou manažerská funkce nese. Jen občas pociťuji beznaděj při administrativních pŕtčkách s ministerstvy a dalšími poskytovateli grantů, kteří

nás nutí vyplňovat mnohdy i nesmyslná hlášení nebo výkazy. Přitom podstata problému, což je pěstovat špičkovou vědu použitelnou i v průmyslu a zároveň vědcům zajistit potřebné finanční prostředky, jim uniká.

+++*Co vás v nejbližší době čeká a jaké jsou vaše ambice do budoucna?* Pokud nejbližší dobu natáhneme na dva roky, pak mne čeká dokončení výstavby a vybavení laboratoří centra CEITEC v kampusu VUT Pod Palackého vrchem, přijetí dalších vědců, výzkumníků a doktorandů do výzkumných týmů CEITEC, úspěšné absolvování další nezávislé mezinárodní evaluace našich výzkumných skupin v roce 2014, příprava a podání klíčového projektu Národního programu udržitelnosti II, který by měl týmům CEITEC přinést potřebnou jistotu od roku 2016. Zdaleka to není vše, ale jsou to ty hlavní položky v dvouletém seznamu. A co bude dál? Nechám se překvapit nebo tomu trochu sám pomůžu.

Summary:

For most of his professional life, Prof. Ing. Radimír Vrba, CSc. has been in close contact with BUT. Dean of the Faculty of Electrical Engineering and Communications in the past, today he is the leading personality of the Central European Institute of Technology. From the mayor of Brno, at a ceremonial taking place on 22nd January 2013, Radimír Vrba received the 2012 Brno Prize for his achievements in electrical engineering.

3 OTÁZKY PRO NOVÉHO DĚKANA FP

+++

FAKULTA PODNIKATELSKÁ OSLAVILA V UPLYNULÉM ROCE 20 LET OD SVÉHO VZNIKU. OD TÉ DOBY VYCHOVALA VÍCE NEŽ DESET TISÍC ABSOLVENTŮ V MANAŽERSKÝCH A EKONOMICKÝCH OBORECH, KTERÍ SE DOBŘE UPLATŇUJÍ VE VŠECH SFÉRÁCH HOSPODÁŘSTVÍ NEJENOM V ČR, ALE I V ZAHRANIČÍ. DVACET LET NA TRHU SE VZDĚLÁNÍM PROKÁZALO JEJÍ ŽIVOTASCHOPNOST A POSÍLILO JEJÍ PRESTIŽ. DOSAVADNÍ DĚKANKU DOC. RNDR. ANNU PUTNOVOU, PH.D., MBA, VE FUNKCI 8. LISTOPADU 2012 VYSTŘÍDAL DOC. ING. ET ING. STANISLAV ŠKAPA, PH.D., KTERÉHO JSME SE ZEPTALI NA JEHO PLÁNY.

+++

+++Pane děkane, nastoupil jste do funkce v roce 20. výročí existence fakulty – v jakém stavu ji přebíráte? FP je stabilizovaná, silná a seběvědomá fakulta, o kterou je ze strany studentů zájem. Již od počátku založení se fakulta řadí k předním poskytovatelům ekonomického a manažerského vzdělávání v České republice. V průběhu minulých zhruba deseti let se úspěšně rozvíjí studijní program zaměřený na systémové inženýrství a informatiku a ukazuje se, že studenti o něj jeví čím dál větší zájem. V tomto kontextu hovořím o tom, že fakulta nabízí vzdělání ve dvou oblastech vědění, a to v ekonomii a informatice.

+++Jaké jsou tedy vaše priority ve funkci děkana? Chystáte nějaké razantní změny? Dlouhodobě priority vidím v dynamické rovnováze tří významných a stejně ceněných platforem, kterými jsou vzdělávání, věda a výzkum a spolupráce s praxí.

Vzdělávání je stěžejní oblast činností na fakultě. Bude nutné zahájit modifikaci struktur studijních programů a oborů s cílem vytvořit ekonomicky efektivní a konkurenceschopný třístupňový vzdělávací systém, jenž umožní rychle reagovat na poptávku zaměstnavatelů a demografický pokles studentů spolu s možnými změnami pravidel financování ze strany MŠMT.

Pro fakultu je životně důležité si udržet akreditaci pro doktorská studia, habilitační a profesorská řízení. Systematicky se musíme zaměřit na posílení těch oblastí, kde zůstáváme pozadu za konkurencí, zejména ve vědě a výzkumu a právě na tuto oblast bude kladen velký důraz.

Musíme cíleněji usilovat o zvyšování podílu finančních prostředků získávaných z vědy a výzkumu a spolupráce s praxí, určených pro navýšení rozpočtu fakulty. Komerční aktivity musíme zesílit i na poli vzdělávání, neboť vlivem ekonomické krize a demografického po-

klesu došlo k citelnému odlivu zájmu uchazečů o studium v programech MBA, MSc a celoživotního vzdělávání.

Žádné razantní změny nechystám. Již od minulého roku je modifikován systém financování ústavů, kdy 70 procent prostředků je alokováno podle studentohodin a 30 procent podle výsledků RIV dosažených ústavem. Tento systém financování bude ponechán a jen mírně parametricky upraven na základě zkušeností z roku 2012. Dále budu pokračovat v transparentním hodnocení zejména vědeckých výkonů s cílem motivovat akademické pracovníky více publikovat a také podpořit zejména kandidáty na habilitační řízení. Stávající problémy je třeba komunikovat dovnitř, aby akademická sféra pochopila, o co jde, neboť některá opatření nesporně vyvolají silnou odezvu.

+++Za jak dlouho mohou nastolené změny přinést efekt? Protože se bude jednat o dílčí změny a akademické prostředí se vyznačuje robustností vůči změnám, předpokládám, že dílčí výsledky se projeví v horizontu dvou až tří let. Myslím tím zejména akreditace nových studijních programů, reakreditace stávajících studijních programů a také určité výstupy na poli vědy a výzkumu.

ptala se Jana Novotná
foto archiv FP VUT v Brně

Summary:
Last year the BUT Faculty of Business and Management celebrated its 20th anniversary. Over ten thousand students have graduated from management and business programmes finding good jobs in all business spheres in the Czech Republic and abroad. The twenty years in the European Education market have proved its viability and enhanced its prestige. On 8th November 212, doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D., succeeded RNDr. Anna Putnová, Ph.D., MBA, in the office of faculty dean. We asked him about his plans.

NOVÝ PŘÍSTROJ CEITEC UMOŽŇUJE HLUBŠÍ POHLED DO NANOSVĚTA

+++

VÝZKUMNÍCI VĚDECKÉHO CENTRA CEITEC NA VUT V BRNĚ ROZŠÍŘILI VYBAVENÍ SVÝCH SPOLEČNÝCH LABORATOŘÍ O NOVÝ PŘÍSTROJ, JÍMŽ JE DVOUSVAZKOVÝ KOMBINOVANÝ MIKROSKOP LYRA3 XMH. TEN SPOJUJE TECHNIKU RASTROVACÍ ELEKTRONOVÉ MIKROSKOPIE SEM (Z ANGLICKÉHO SCANNING ELECTRON MICROSCOPY) S METODOU FOKUSOVANÉHO IONTOVÉHO SVAZKU FIB (Z ANGLICKÉHO FOCUSED ION BEAM). V MIKROSKOPU SE POD VHODNÝM ÚHLEM KŘÍŽÍ SVAZKY IONTŮ A ELEKTRONŮ VE ZKOUMANÉM MÍSTĚ DOPADU. VĚDCI TAK MOHOU ANALYZOVAT, UPRAVOVAT, PROTOTYPOVAT A DOKONCE I MIKROOBRÁBĚT VZORKY O VELIKOSTI TISÍCKRÁT MENŠÍ, NEŽ JE LIDSKÝ VLAS. LYRA3 XMH BYL VYROBEN FIRMOU TESCAN, A. S., NA MÍRU VĚDCŮM Z PROGRAMU POKROČILÉ NANOTECHNOLOGIE A MIKROTECHNOLOGIE CENTRA CEITEC A DÍKY KOMBINACI NĚKOLIKA TECHNOLOGIÍ PATŘÍ K UNIKÁTŮM V OBLASTI ELEKTRONOVÝCH MIKROSKOPŮ.

+++

Vzájemné spojení metody FIB s rastrovací elektronovou mikroskopií SEM je intenzivně vyvíjeno a používáno v rámci spolupráce vědecké skupiny prof. Tomáše Šikoly centra CEITEC

na VUT a firmy Tescan, a. s. Brněnský Tescan společně s americkou firmou FEI patří mezi přední výrobce těchto sofistikovaných zařízení. Obě výrobní společnosti mají v Brně své výrobní a výrobní kapacity.

Samotné zařízení s fokusovaným iontovým svazkem se skládá z iontového zdroje a elektromagnetických čoček, které fokusují (zaostřují) iontový svazek na povrch vzorku. Iontové zdroje se liší podle principu své činnosti. Pro FIB se nejčastěji využívají autoemisní iontové zdroje, které pracují s ionty galia. Galium je ve zdroji v tekutém stavu a smáčí hrot wolframové elektrody. Vysoké napětí aplikované mezi touto hrotovou elektrodou a extrakční elektrodou vyvolá silné elektrické pole, které vytrhává ionty galia z hrotu elektrody. Svazek iontů je následně fokusován a rastrován po povrchu vzorku.

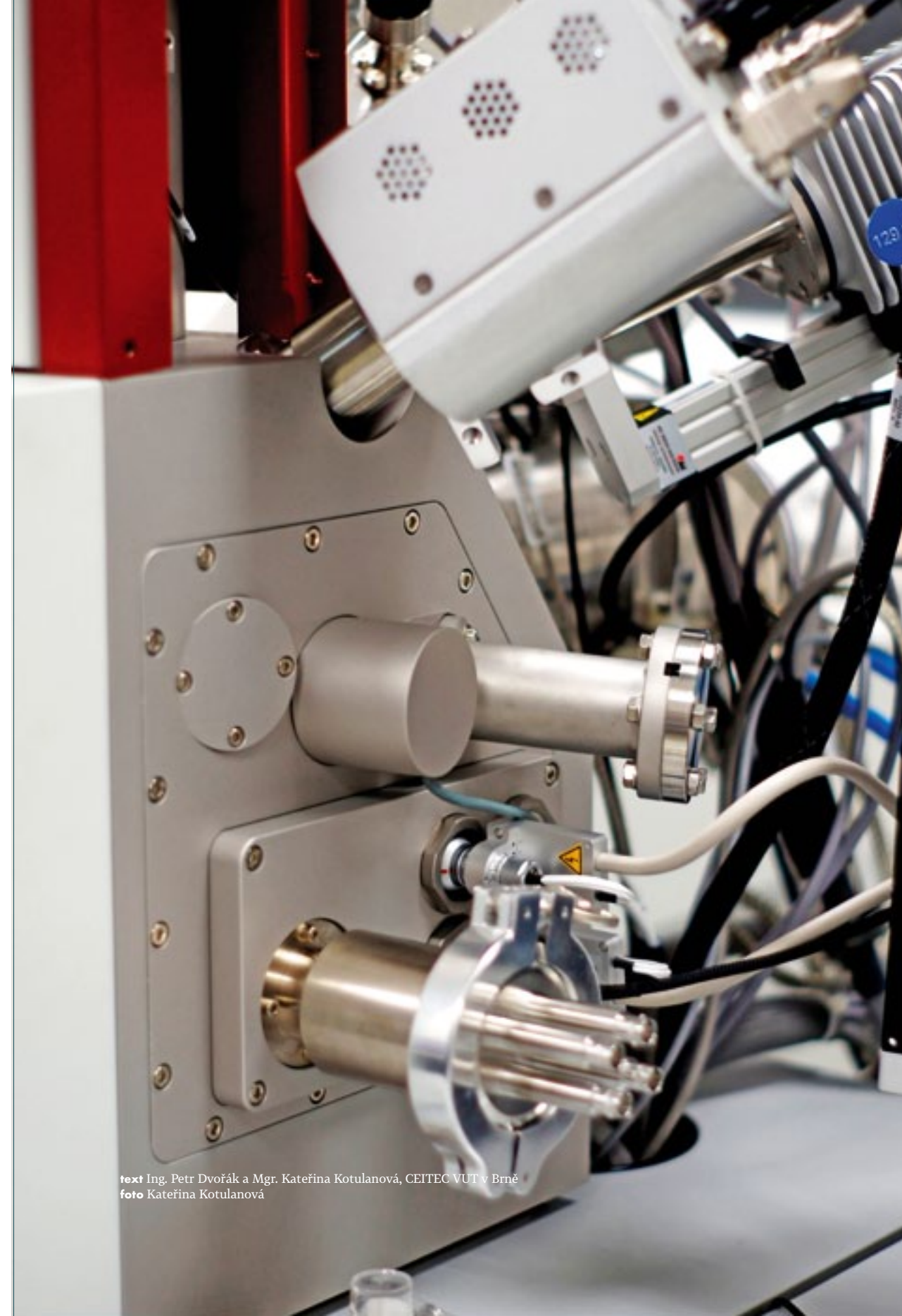
Ionty galia jsou pro metodu FIB vhodné také díky své relativně vysoké hmotnosti. Dobře odprašují materiál vzorku. Nevýhodou jejich použití je kontaminace řezu galiem. V aplikacích, kde je kontaminace galiem nežádoucí, se používají iontové svazky inertních plynů, které s materiálem vzorku reagují podstatně méně. Důležitou součástí zařízení jsou korekční prvky

(tzv. clonky, kvadrupóly a oktupóly), které slouží k zaostření svazku a ke korekci jeho chromatických a sférických vad.

Fokusovaný iontový svazek dále umožňuje metodu selektivního leptání pomocí iontů s velkou energií, která se využívá v oblasti nanotechnologií. Povrch vzorku je bombardován pomocí velkého množství iontů urychlených elektrickým polem s napětím 30 kV, zaostřených do úzkého svazku s průměrem do 50 nm. Dopadající ionty vyřazují původní atomy vzorku a dochází k vytváření velmi úzkého kráteru. Skenováním iontového svazku lze povrch řezat v libovolném místě. Hlavními aplikacemi jsou výroba nebo oprava litografických masek používaných v mikroelektronice při přípravě plošných spojů a příprava ultratenkých vzorků pro prozařovací elektronovou mikroskopii.

Kombinace technik FIB a SEM navíc umožňuje zobrazení průběhu iontového leptání v reálném čase pomocí elektronové mikroskopie.

Díky své vysoké rozlišovací schopnosti, která je dána průměrem stopy iontového svazku, tak přístroj nachází hojně uplatnění v materiálovém výzkumu.

text Ing. Petr Dvořák a Mgr. Kateřina Kotulanová, CEITEC VUT v Brně
foto Kateřina Kotulanová

Popularizace výsledků VaV VUT v Brně a podpora systematické práce se studenty OP VK PO 2.3 reg. č. CZ.1.07/2.3.00/35.0004

Summary:

For their laboratories, researchers at the BUT Central European Institute of Technology received LYRA3 XMH, a new dual-beam microscope combining Scanning Electron Microscopy (SEM) and Focused Ion Beam (FIB) methods. Manufactured and customized by Tescan, a. s. as part of a CEITEC Advanced Nanotechnology and Microtechnology programme, LYRA3 XMH is unique among electron microscopes.

FRANTIŠEK VACULÍK

+++Pane řediteli, jak vás VUT, které jste vystudoval v době totality, připravilo pro vaši dnešní profesi v tržním hospodářství? Velmi dobrý obecný základ mi dalo vzdělání na gymnáziu v Brně, kde jsem byl ve třídě zaměřené na matematiku a fyziku. Na brněnském VUT jsem vystudoval stavební fakultu a přitom jsem absolvoval postgraduální studium ekonomiky a řízení organizace. Roky na VUT mne výborně připravily po stránce technické a teoretické. Navíc jsem zde získal schopnost přemýšlet o jednotlivých tématech, hledat souvislosti a různé věci propojovat. Velký dojem na mne zanechala setkání s profesory Korvasem, Kočím nebo Melcherem. Studentská léta jsou už dávno za mnou, ovšem potřeba doplňovat si vzdělání a učit se novým věcem je u mne trvalá. V současné hektické a náročné době jde nikoli o potřebu, ale nezbytnost.

+++Spatřujete v současných absolventech VUT fundované potenciální zaměstnance vaší společnosti? Studenti VUT bezesporu

disponují zajímavým potenciálem. Jsou dobře připraveni technicky, ovšem k prosazení se na pracovním trhu potřebují i další znalosti a schopnosti. Velmi důležitý je osobní přístup každého jednotlivce a vůle být úspěšný. U řady uchazečů postrádáme dostatečné jazykové vybavení pro práci v zahraničí, zejména na východ od našich hranic. U jiných zase vnímáme přílišné sebevědomí, které neodpovídá reálným zkušenostem a schopnostem.

+++Které vaší zakázky si nejvíce vážíte a proč? Těžko konkretizovat, mnoha dokončených staveb si velmi vážím. Ostatně každá, i sebemenší zakázka je pro firmu důležitá, neboť může v případě zdárné realizace představovat odrazový můstek k mnohem významnějšímu a zajímavějšímu kontraktu. Pokud bych měl nějakou stavbu zmínit, tak z oblasti staveb pro municipalitu nelze opomenout náročnou rekonstrukci Obecního domu v Praze a taky premiéru PSJ v USA – rekonstrukci České národní budovy v New Yorku. V privátním

sektoru, kde jsme postavili zhruba 90 procent našich zakázek, je výběr ještě složitější. Na první místo asi stavím administrativní budovu Main Point Karlin, která obdržela prestižní ocenění MIPIM Awards pro nejlepší administrativní budovu světa za rok 2012 a navíc je držitelem ekologického certifikátu LEED Platinum. Tento jedinečný projekt z pohledu PSJ ideálně skloubil nejen stavebnictví, ale i roli developera.

+++Existuje důvod, proč byste nepřijali nějakou, byť lukrativní, zakázku? Taková situace rozhodně může nastat. A to ve chvíli, kdy zjistíme, že se jedná o problematického partnera, anebo u projektu shledáme jiná velká nepřiměřená rizika.

+++Máte nějaký stavitelský sen? Pál bych si být co nejvíce u projektů od zrodu myšlenky přes projektování, hledání finančních zdrojů, vlastní stavební realizaci až po naplňování nebo sledování jejich využití.

ptala se Jana Novotná
foto archiv PSJ

Ing. František Vaculík (1957) vystudoval Pozemní stavitelství na Fakultě stavební VUT v Brně, poté působil ve společnosti Průmyslové stavby Brno. Je jedním ze zakladatelů stavební společnosti PSJ, která vznikla v roce 1990 v Jihlavě. V prvních letech zde zastával pozici výrobního ředitele, v roce 1994 se stal generálním ředitelem. V roce 1997 byl jmenován předsedou představenstva, kterým byl do roku 2000, aby se do funkce vrátil opět v roce 2007. PSJ se zabývá především pozemní stavební činností, realizací vybraných stavebních řemesel a technologií a developmentem, přičemž k nejvýznamnějším stavbám patří administrativní centra, obchodní a společenská zařízení, dnes prakticky po celém světě.

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ NA VUT

+++

JAKO KAŽDÝ ROK SE NA JEDNOTLIVÝCH FAKULTÁCH A NA ÚSTAVU SOUDNÍHO INŽENÝRSTVÍ VYSOKÉHO UČENÍ TECHNICKÉHO V BRNĚ KONALY OD PODZIMU 2012 DO ÚNORA 2013 DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ PRO UCHAZEČE O STUDIUM. V TOMTO AKADEMICKÉM ROCE SE JICH ZÚČASTNILO PŘÍBLIŽNĚ 4900 ZÁJEMCŮ.

Dny otevřených dveří pro zájemce o studium na **Fakultě stavební** VUT v Brně se vzhledem k velkému zájmu uchazečů v minulých letech uskutečnily ve dvou termínech, a to 24. 11. 2012 a 19. 1. 2013. Zájemcům se dostalo základních informací o fakultě, studijních programech, jejich oborech, přijímacích zkouškách apod., a poté následovaly oborově zaměřené prohlídky jednotlivých pracovišť fakulty. Listopadový termín byl určen zejména zájemcům o studium studijního programu Architektura pozemních

staveb, kteří museli podat přihlášky do 15. 12. 2012. Prezentovány však byly i studijní programy Stavební inženýrství a Geodézie a kartografie, pro které byl vypsán i lednový termín. Celkem přišlo asi 700 zájemců.

Fakulta strojního inženýrství pozvala své uchazeče a jejich rodiče na dny otevřených dveří 7. 12. 2012 a 18. 1. 2013. V tyto dny bylo možné navštívit zdarma Technické muzeum v Brně. Nejprve proběhla vždy v aule Q prezentace studia na FSI, kde dostali uchazeči informace o přijímacím řízení a studiu, ale i o kolejších a stravování na VUT. Následovaly návštěvy jednotlivých ústavů a jejich prezentace. O studium na FSI projevilo zájem přibližně 1100 uchazečů.

Informace o studiu na **Fakultě elektrotechniky a komunikačních technologií** mohli zájemci o studium získat 22. 11. 2012 a 12. 12. 2012. Sou-

částí dne otevřených dveří byla v obou termínech i komentovaná prohlídka laboratoří ústavů a vybraných špičkově vybavených laboratoří SIX (Centrum senzorických, informačních a komunikačních systémů) a CVVOZE (Centrum výzkumu a využití obnovitelných zdrojů energie) s praktickými ukázkami řešení vědeckovýzkumných problémů. Na FEKT zavítalo v obou termínech asi 500 uchazečů o studium.

Vzhledem k tomu, že pro přijetí na **Fakultu architektury** je třeba vykonat talentové zkoušky a v čase, kdy jinde probíhají dny otevřených dveří, se už schyluje k přijímačkám, proběhl zde den otevřených dveří již 30. 10. 2012. Zúčastnilo se ho asi 150 uchazečů.

Dnem otevřených dveří **Fakulty informačních technologií** byl 18. leden 2013. Zájemci o studium na FIT byli pozváni do posluchárenského kom-

plexu D v areálu FIT na Božetěchově ulici, kde každou celou hodinu začínaly prezentace fakulty. Vedle základních informací o fakultě bylo uchazečům vysvětleno, co to jsou informační technologie z pohledu FIT. „Procházku po FIT“ mohli uchazeči absolvovat prostřednictvím nekonečné filmové smyčky, dále se mohli setkat s roboty FIT nebo si popovídat se studenty ze Studentské unie FIT. Zájem o studium projevilo asi 530 středoškoláků.

Na **Fakultě podnikatelské** se uskutečnily dny otevřených dveří v termínech 7. 12. 2012 a 24. 1. 2013. Zástupci vedení představili fakultu, podali uchazečům o studium informace o studijních programech a oborech, které fakulta nabízí, o přijímacím řízení pro akademický rok 2013/2014 a zodpověděli jejich dotazy. Po společné části měli zájemci možnost prohlédnout si v doprovodu současných studentů budovu fakulty. Ve všech třech termínech přišlo na FP asi 550 uchazečů o studium.

Den otevřených dveří na **Fakultě chemické** se konal 7. 12. 2012. V aule P1 proběhla prezentace studia a života na fakultě a po celou dobu

byli návštěvníkům k dispozici studijní poradci na informačních stáncích před aulou. V odpoledních hodinách bylo možné navštívit s průvodci vybrané laboratoře a prostory fakulty, ale i studijní oddělení nebo Studentskou unii FCH, získat informace o sportovním a kulturním vyžití a o volnočasových aktivitách studentů. Na FCH přišlo přibližně 300 zájemců o studium.

4900

UCHAZEČŮ PROJEVILO ZÁJEM O STUDIUM NA VUT V BRNĚ

Uchazeči o studium na **Fakultě výtvarných umění** byli tradičně pozváni k veřejné prezentaci semestrálních, klauzurních a bakalářských prací studentů FaVU vytvořených za uplynulý semestr, která se pod názvem ENTER FaVU uskutečnila ve dnech 26. 1. – 27. 1. 2013 hned na čtyřech místech v Brně: v prostorách FaVU na Rybářské 13/15

Summary:

Like every year, from autumn of 2012 to spring of 2013, open days were organized at the BUT faculties and Institute of Forensic Engineering for students interested in studying at Brno University of Technology. The total number of visitors was about 4900.

se prezentoval Ateliér sochařství 1 a 3D studio, Ateliér sochařství 2, Ateliér produktového designu, Ateliér grafického designu 1 a Kabinet papíru a knihy; na FaVU na Údolní pak Ateliér malířství 3, Ateliér tělového designu, Ateliér environmentu, Ateliér intermédií, Ateliér video, Ateliér performance, Kabinet fotografie, Kabinet kresby, Kabinet audio-video a Kabinet informačních technologií.

V Divadle Reduta se představil Ateliér grafického designu 2 a v Domě pánů z Kunštátu Ateliér malířství 1, Ateliér malířství 2, Ateliér kresby a grafiky a Ateliér multimédií. Na všechna výstavní místa zavítalo celkem asi 950 uchazečů o studium.

Den otevřených dveří pro uchazeče o studium na **Ústavu soudního**

inženýrství se uskutečnil 1. 2. 2013 v posluchárně U5 ÚSI VUT v Brně na Údolní ulici. Po informacích o studiu na ÚSI, o přijímacím řízení do studijních programů, o ubytování a stravování a možnostech sportovního vyžití následovala diskuse s účastníky a návštěva jednotlivých odborů v budově U2. Zájem projevilo asi 40 uchazečů.

text Ing. arch. Petr Novák, věcný manažer projektu OPVK
foto Eva Staffová (Ekologické bydlení v Jundrově pod Holednou)

+++
V RÁMCI ZAKONČENÍ PROJEKTU OPVK TRVALE UDRŽITELNÁ SÍDLA
(CZ.1.07/2.2.00/15.0485) PROBĚHLA 17. LEDNA 2013 V PROSTORÁCH REKTO-
RÁTU VUT V BRNĚ KONFERENCE NAZVANÁ UDRŽITELNÝ ROZVOJ KRAJINY
A SÍDEL. KONFERENCI DOPROVÁZELA VÝSTAVA STUDENTSKÝCH PRACÍ, JEŽ
VZNIKLY V PRŮBĚHU PRVNÍCH DVOU SEMESTRŮ PILOTNÍHO OVĚŘOVÁNÍ
VÝUKY PODLE INOVOVANÉHO BAKALÁŘSKÉHO A MAGISTERSKÉHO STUDIJ-
NÍHO PROGRAMU NA FAKULTĚ ARCHITEKTURY VUT V BRNĚ.
+++

UDRŽITELNÝ ROZVOJ KRAJINY A SÍDEL

Konference se konala v novobaroční aule rektorátu VUT a byla zahájena děkanem Fakulty architektury panem doc. Ing. Josefem Chybíkem, CSc. Ten ve svém úvodním příspěvku stručně představil fakultu i projekt Trvale udržitelná sídla a ocenil výsledky, jichž bylo v rámci řešení projektu dosaženo. Hlavní řešitelka projektu prof. Ing. arch. Hana Urbášková, Ph.D., která konferenci moderovala, uvedla jako dalšího přednášejícího Ing. arch. Petra Nováka, manažera projektu. Ten svou přednáškou podrobně informoval o celém průběhu řešení projektu OPVK Trvale udržitelná sídla a také o všech jeho výstupech a výsledcích. Další přednášku nazvanou Udržitelný rozvoj měst prezentoval prof. Ing. arch. Jan Koutný, CSc. Účastníky konference seznámil s rozvojem měst v průběhu minulých staletí, nedávné minulosti, současnosti a v závěru prezentoval i aktuální trendy udržitelného rozvoje měst. V následující přednášce nazvané Kompaktní město informoval doc. Ing. arch. Karel Havliš o formě, jakou byly inovovány předměty, jejichž výuku na FA zajišťuje, i o tom, jak na ni studenti reagují. Popsal udržitelný trend zahušťování měst a dokládal ho jak na příkladech kvalitní architektury ze zahraničí, tak na úspěšných a oceněných pracích studentů FA.

Na téma udržitelného rozvoje v práci architekta a urbanisty a tvorby urbánního prostředí dále přednášel doc. Ing. arch. Maxmilián Wittmann,

Ph.D., a své teoretické poznatky dokumentoval bohatými zahraničními zkušenostmi především z prostředí Severní Ameriky, konkrétně z měst Chicago a Las Vegas. Představil pozadí historického vývoje těchto měst, pozitivní i negativní stránky jejich současného stavu i vize jejich vývoje do budoucnosti. Dopolední blok uzavřela svou přednáškou Zdravé domy ve zdravých sídlech prof. Ing. arch. Hana Urbášková, Ph.D. Náhled na vývoj sídel prezentovala nejprve z globálního pohledu, poukázala na řadu problémů současného rozvoje lidských sídel a následně prezentovala možnosti budoucího vývoje podle zásad udržitelného rozvoje, které popsala také na konkrétním příkladu města Masdar budovaného v poušti ve Spojených arabských emirátech.

V závěru dopoledního bloku konference pozvala paní profesorka Urbášková všechny účastníky na vernisáž výstavy studentských prací, jež vznikly v průběhu prvních dvou semestrů pilotního ověřování výuky podle inovovaného bakalářského a magisterského studijního programu na FA VUT v Brně. Vernisáž se konala v sousedním přísálí a spolu s občerstvením nabídla hostům možnost seznámit se na vystavených panelech s vybranými bakalářskými, diplomovými a ateliérovými pracemi studentů FA.

Odpolední blok konference zahájila přednáška doc. Ing. Josefa Chybíka, CSc., nazvaná Energetick-

ky úsporná výstavba, v níž poukázal především na potřebu zvyšování stavebně technické kvality současné tuzemské výstavby a prezentoval zahraniční příklady esteticky kvalitní, ekologické a současně vysoce energeticky úsporné architektury. Tématu udržitelné krajiny se v závěrečné přednášce věnoval doc. Ing. arch. Jiří Löw, CSc., který poutavým způsobem poukázal na zajímavé souvislosti mezi způsoby zásahů člověka do krajiny v současné době a v dobách dávno minulých. Neotřelost jeho myšlenek motivovala k vystoupení prof. Ing. arch. Mojmíra Kyselku, CSc., jenž účastníkům popsal svůj názor na toto téma, a pokračující diskuse pak probíhala v přísálí na výstavě až do pozdních odpoledních hodin.

Summary:

A conference on sustainable development of landscape and settlements was held at the BUT Centre on 17th January 2013 to close a project of the Education for Competitiveness Operative Programme for Sustainable Settlements. The conference was accompanied by an exhibition of student projects made during the first two pilot semesters to test the innovated Bachelor's and Master's programmes at the BUT Faculty of Architecture.

text doc. Ing. Aleš Vémola, Ph.D., a kolektiv pracovníků ÚSI
foto Michaela Dvořáková

+++

**VE DNECH 25.–26. LEDNA 2013 SE V KONGRESOVÉM CENTRU BRNO POD ZÁŠTITOU REKTO-
RA VUT V BRNĚ PROF. ING. KARLA RAISE, CSC., MBA, DR. H. C., KONALA JIŽ XXII. MEZINÁ-
RODNÍ VĚDECKÁ KONFERENCE SOUDNÍHO INŽENÝRSTVÍ. KONFERENCI USPOŘÁDAL ÚSI
VUT V BRNĚ VE SPOLUPRÁCI S ASOCIACÍ ZNALCŮ A ODHADCŮ ČR A EVU – EVROPSKOU
SPOLEČNOSTÍ PRO VÝZKUM A ANALÝZU NEHOD, NÁRODNÍ SKUPINOU V ČR.**

+++

KONFERENCE EXFOS 2013

Konferenci slavnostně zahájil doc. Ing. Robert Kledus, Ph.D., ředitel ÚSI VUT v Brně, člen před-
sednictva EVU a předseda národní skupiny ČR. Hned poté přednesl Mgr. Petr Ševčík z odboru
dohledu MSp ČR zdravotní ministrovi spravedlnosti ČR JUDr. Pavla Blažka, Ph.D., který přislíbil svou
účast na konferenci, ale z vážných důvodů se
omluvil. Jeho příspěvek na téma Legislativní stav
znalecké činnosti a jeho vývoj přednesli Mgr. Petr
Ševčík a zástupce legislativního odboru MSp
Mgr. Vítězslav Němčák. V sekci Analýzy nehod
vystoupili mj. lékaři z Ústavu soudního lékařství
Fakultní nemocnice u svaté Anny a Lékařské
fakulty MU Brno, odborník na brzdové soustavy
nákladních vozidel a zástupce Škoda Auto, a. s.,
a doc. Ing. Robert Kledus, Ph.D., na téma Analýza
chování řidiče při jízdě přes přechod pro chodce.

Druhý den pokračoval v sekci Analýza nehod
přednáškou významného zahraničního odborní-
ka prof. Dr.-Ing. habil. Christiana von Glasnera
na téma The Present European Tire Disaste,
který je držitelem čestné hodnosti doctor
honoris causa VUT. Další příspěvky patřily
doc. Ing. Pavolu Kohútovi, Ph.D., z Ústavu súd-
neho inžinierstva Žilinskej univerzity a polským
odborníkům dr inž. Jakubu Zębalovi a mgr
inż. Piotru Ciępkovi z Instytutu Ekspertyz

Sądowych v Krakově, kteří přednesli příspěvek
na téma Crash Test of a Rail Vehicle with a Bus.
V odpolední části druhého dne sekce Analýza
nehod zazněly příspěvky autorů z řad studentů
doktorského studijního programu Soudní inže-
nýrství na ÚSI VUT v Brně.

V sekci Stavebnictví, oceňování nemovitostí
a Forenzní ekotechnika bylo prezentováno
celkem 12 odborných příspěvků. Z oblasti
oceňování nemovitostí byly předneseny pří-
spěvky na téma Zvláštní vlivy působící na cenu
nemovitostí a goodwill, výpočet obvyklé výše
náhrad za zřízení věcných břemen a modelový
příklad výpočtu výše škody (majetkové újmy)
na vodohospodářské funkci lesa, která vznikla
následkem zrychleného odtoku povrchových
vod z povodí. V části znalectví ve stavebnictví
se autoři zaměřili zejména na aktuální téma
problematiky zpracování průkazu energetic-
ké náročnosti budov při prodeji a pronájmu
stávajících objektů, tepelné mosty a vady
zateplených fasád, vlastní zkušenosti znalců
s posuzováním vad a poruch vnějších tepelně
izolačních kompozitních systémů. Host ze Slo-
venska zaujal příspěvkem na téma Fotogram-
metria ako efektívny nástroj na dokumentáciu
skutočného vyhotovenia stavby.

Ve sborníku konference lze nalézt celkem
48 příspěvků, jejichž autoři jsou z České repub-
liky, Německa, Slovenska a Polska, a to jak z řad
znalců, tak i odborníků z výzkumných institucí,
akademické obce i praxe. Konference kromě
standardní vysoké odborné úrovně nabídla také
možnost navázání nových kontaktů s kolegy,
výměnu informací a zkušeností jak v Kongreso-
vém centru, tak na neformálním společenském
večeru ve stylové vinárně U Královny Elišky.

Program konference lze nalézt na:
www.exfos.cz/cz/program.php.

Summary:

*Co-organized by the BUT Institute of Forensic
Engineering, the Association of Forensic Experts
and Assessors of the Czech Republic, and the Czech
national Group of the European Association for
Accident Research and Analysis – EVU, under the
auspices of BUT rector prof. Ing. Karel Rais, CSc.,
MBA, Dr.h.c., a 22nd international forensic engi-
neering research conference was held at the Brno
Congress Centre from 25th to 26th January 2013.
Forty-eight papers were presented by academics
and experts from forensic and research institutions.*

NEČEKANÉ ÚMRTÍ PROF. DUCHÁČKA

text Mgr. Alžběta Skákalová
foto Archiv VUT v Brně

+++

V LIDOVÝCH NOVINÁCH S DATEM 17. ÚNORA 1931 NACHÁZÍME NÁSLEDUJÍCÍ ŘÁDKY PROFESORA RUDOLFA VONDRÁČKA.

+++

„Dnes (16. února 1931 – pozn. autorky) o půl 18. hodině zemřel náhle na chirurgické klinice profesora dra Petřivalského v Brně rektor českého vysokého učení technického v Brně profesor inž. dr. František Ducháček. Profesor dr. Ducháček onemocněl 5. února zánětem slepého střeva, byl dopraven na kliniku a 6. února byl operován. Zánět byl těžký, přesto však se operace zdařila a den ze dne se zdravotní stav rektorův lepší. Dnes již chodil po nemocničním pokoji a v nejbližších dnech měl býti z ošetřování propuštěn. Náhlý konec jeho životu učinila embolie plicnice.“

A tak česká technika v Brně přišla náhle a nečekaně o svého oblíbeného rektora. Novým rektorem byl do konce školního roku 1930–1931 ustanoven další chemik prof. Ing. Dr. Vítězslav Veselý.

A co vlastně víme o předchozích osudech Františka Ducháčka? Narodil se předposlední srpnový den roku 1875 v Praze. Na České vysoké škole technické v Praze studoval chemické inženýrství a na konci 90. let 19. století působil jako asistent ve výzkumném ústavu pro cukrovarnický průmysl při této škole. V roce 1899 se stal profesorem chemické technologie na obchodní akademii v Prostějově. Ale tím jeho vlastní studium nekončí. O prázdninách a dovolených studuje na pařížské Sorbonně, na vysokých

školách v Berlíně a na Karlsberském ústavu Hansenově v Kodani. Na Pasteurově ústavu v Paříži provádí výzkumy týkající se mléčného kvašení. S profesory Bertrandem a Mečnikovem zkoumá základní mikrob jogurtu a mikroby tuleního mléka. S nositelem Nobelovy ceny profesorem Buchnerem se zabývá kvasničnými enzymy a vlivem antiseptik na ně.

Někdy v této době se pravděpodobně také žení se slečnou Irenou, neboť v roce 1906 se mu narodil první syn Miloš. Druhý syn Ivo přišel na svět taktéž ještě v Prostějově v roce 1913.

V roce 1916 se stal honorovaným docentem technologie kvasného průmyslu a v roce 1920 profesorem téhož oboru a rovněž technické mikroskopie a zbožiznalství na České vysoké škole technické v Brně. Dodnes jsou v Archivu VUT v Brně zachovány jeho ručně psané a ilustrované přednášky z oborů zbožiznalství, mikroskopie, sladařství, pivovarství a lihovarnictví. V letech 1920–1922 vybudoval při ústavu chemické technologie III moderní Výzkumný ústav sladařský, který se stal postupně centrem poradenských i výzkumných prací pivovarsko-sladařských pro celou republiku.

Profesor Vondráček na kolegu Ducháčka vzpomíná jako na „učitele, který dovedl podávat předmět svého vědního oboru způsobem zajímavým a snadno přístupným, aniž tím trpěla vědecká úroveň, a který dovedl se vepsati v srdce posluchačů svou dobrotou a přátelským chováním. Profesori našli v prof. Ducháčkovi velmi

dobrého druha, který nedovedl míti nepřátel a který rád, nešetře vlastních zájmů, každému vyhověl. K truchlícímu sboru a zarmouceným posluchačům druží se velký počet jeho přátel, jichž si prof. Ducháček dovedl získati všude svou milou povahou a vzácným společenským nadáním.“

Podle dochovaných fotografií pak vidíme, že se profesor Ducháček a jeho celá rodina v Brně pohybovali ve vyšších společenských kruzích a byli společensky velmi aktivní. Snad se hodí připomenout, že syn Františka Ducháčka Ivo byl český novinář a lidovecký poslanec, který se výrazně zasloužil o budování demokracie, za což jej Václav Havel vyznamenal v roce 1991 Řádem TGM III. třídy in memoriam.

Summary:

An archive reminiscence of Professor František Ducháček starts with a quotation from Lidové noviny of February 1931 announcing that Professor Ducháček passed away at hospital. Unexpectedly, the technical university lost one of its professors much liked by the students. In 1920 he became a professor of fermenting technology, technical microscopy, and product evaluation at the then Czech Technical University in Brno. Until today, the BUT Archives have preserved his lecture notes on product evaluation, microscopy, malting, brewery, and distilling industry. From 1920 to 1922, he built a modern research institute of malting, which came to be a centre for consulting and research in brewing and malting for the entire country.

+++

ZÁSTUPCI VYSOKÝCH ŠKOL Z ŘAD STUDENTŮ I AKADEMICKÝCH PRACOVNÍKŮ, VČETNĚ SKUPINY Z VYSOKÉHO UČENÍ TECHNICKÉHO V BRNĚ POD VEDENÍM ING. JIŘÍHO MARTINCE, PH.D., Z FAKULTY STROJNÍHO INŽENÝRSTVÍ VUT, ČLENOVÉ SDRUŽENÍ CENEN A NOVINÁŘI NAVŠTÍVILI NA KONCI LEDNA 2013 NOVOVORONĚŽSKOU JADERNOU ELEKTRÁRNU (JE) A VÝROBNÍ ZÁVOD SPOLEČNOSTI TVEL V RUSKÉM ELEKTROSTALU. STUDIJNÍ POBYT SE USKUTEČNIL DÍKY INICIATIVĚ KONSORCIA MIR.1200. NOVOVORONĚŽSKÁ JE 2 JE VELMI PODOBNÁ NABÍZENÉMU PROJEKTU DOSTAVBY JADERNÉ ELEKTRÁRNY TEMELÍN. SPOLEČNOST TVEL VYRÁBÍ JADERNÉ PALIVO MIMO JINÉ I PRO ČESKÉ JADERNÉ ELEKTRÁRNY TEMELÍN A DUKOVANY.

+++

DELEGACE VUT NA STAVBĚ V NOVOVORONĚŽI

text Ing. Jiří Martinec, Ph.D., FSI VUT v Brně
foto archiv Konsorcia MIR.1200

Účastníci vzdělávacího pobytu získali jedinečnou příležitost prohlédnout si v přímém kontaktu prostory staveniště Novovoroněžské JE 2, kde probíhá pokročilá fáze výstavby dvou reaktorů typu VVER-1200 (AES-2006) o kapacitě 1200 MW. Obdobný typ reaktorů nabízí i Konsorcium MIR.1200 pro projekt dostavby dvou bloků jaderné elektrárny v Temelíně. Výstavba Novovoroněžské 2 byla zahájena v roce 2007. Do dnešní doby stavba významně pokročila, se spuštěním prvního bloku se počítá již v roce 2014, druhého pak v roce 2015.

Pracovníci elektrárny provedli návštěvníky prostory blokové dozorny, strojovny a plnohodnotného simulátoru bloku č. 5, který je povinnou technickou pomůckou pro výcvik operátorů elektrárny. Informovali je o svých dlouhodobých zkušenostech z využívání jaderné energetiky a o nejnovějších poznatcích získaných po havárii v japonské elektrárně Fukušima – Daichi, které byly již zapracovány do bloku č. 5.

Přestože jsou čeští studenti i akademici s technologií VVER již dobře obeznámeni z českých

jaderných elektráren Temelín a Dukovany, bylo pro ně velice zajímavé vidět jedinečná inovativní technologická řešení, která využívají jak reaktory VVER-1000 na funkčním bloku číslo 5 elektrárny, tak především rozestavěné bloky s reaktory VVER-1200. Při prohlídce staveniště Novovoroněžské JE 2 kladl technický doprovod důraz na představení kombinace aktivních i pasivních bezpečnostních prvků v případě projektové havárie a na aplikaci kompaktního zařízení pro záchyt roztavené aktivní zóny reaktoru mimo tlakovou nádobu, tzv. „lovušky“.

Stejně přínosná byla i návštěva závodu společnosti TVEL, kde se vyrábí palivo pro české jaderné elektrárny Temelín a Dukovany. Na vlastní oči se účastníci studijního pobytu mohli přesvědčit, v jak přísných podmínkách podnik zpracovává mírně obohacený uran dopravený ze zpracovatelských podniků na Sibiři do formy palivových souborů nejvyšší kvality. Není bez zajímavosti, že TVEL vyrábí palivo jak pro reaktory typu VVER, jaké jsou například v Temelíně a v Dukovanech, ale také například pro reaktory francouzské. Účastníci vzdělávacího pobytu

se také dozvěděli více o vývoji paliva určeného přímo pro reaktory typu VVER-1200. Nové palivo bude mít jiný design, výrobní procesy v elektrostalském podniku to ale podle zástupců TVELu neovlivní. Nový reaktor totiž vychází z nyní využívaného typu VVER-1000 a rozdíly mezi typy paliva nemají zásadní charakter.

Pro studenty, ale i pro akademiky byla návštěva Novovoroněžské jaderné elektrárny i závodu na jaderné palivo TVEL přínosnou zkušeností, kterou rozhodně využijí ve svém výzkumu i v praxi.

Summary:

In late January, the Novovoronezh Nuclear Power Plant and the production plant of TVEL in Elektrostal, Russia were visited by a group of BUT representatives headed by Ing. Jiří Martinec, Ph.D., from the Faculty of Mechanical Engineering. This study stay could take place thanks to the Konsorcia MIR.1200 initiative.

STI

POSILUJE ŘADY VĚDECKÉ EXCELENCE

+++
STŘEDOEVROPSKÝ TECHNOLOGICKÝ INSTITUT (STI) SE V ČERVENCI 2012 ZAPOJIL DO REALIZACE DVOU CELOUNIVERZITNÍCH PROJEKTŮ, ZAMĚŘENÝCH NA PODPORU TVORBY VĚDECKÉ EXCELENCE NA VUT V BRNĚ. DÍKY TĚMTO PROJEKTŮM SE OTEVÍRAJÍ BRÁNY VÝZKUMNÝCH SKUPIN STI NOVÝM VĚDCŮM, PŘÍCHÁZEJÍCÍM Z JINÝCH, ČASTO I ZAHRANIČNÍCH INSTITUCÍ.

+++

Projekt Excellence I. – Podpora tvorby excelentních týmů mezioborového výzkumu na VUT a projekt Excellence II. – Excelentní mladí vědci na VUT v Brně mají za cíl zapojit nové spolupracovníky z jiných institucí do činnosti výzkumných a vývojových týmů na VUT v Brně. Oba projekty, financované z dotačního programu OPVK, využívají především synergie mezi jednotlivými vědecko-výzkumnými týmy, které se pohybují v mezioborovém prostředí pěti fakult VUT v Brně, regionálních výzkumných center a center excellence. Většina těchto týmů je integrována ve více výzkumných aktivitách napříč celou univerzitou díky realizovaným projektům OP VaVpI.

V rámci projektů Excellence I. a Excellence II. budou do stávajících týmů přijímáni mladí vědci – absolventi doktorského studia (postdoci), kteří díky plánovaným stážím získají bohaté zkušenosti se zahraničním výzkumem a projekty mezinárodního výzkumu a vývoje. Kromě nových postdoků se projekty zaměřují i na pozice mentorů, tedy vědců, kteří nad mladými výzkumníky drží ochrannou ruku. Mezi desítku mentorů STI v projektech Excellence patří např. profesor Peter Varga z Technische Universität ve Vídni nebo profesor Timothy Button z University of Birmingham. Pod vedením mentora se postdok na novém pracovišti bude dále profesně rozvíjet, získá kontakty a zkušenosti ze zahraničních stáží, popř. z aplikačního

sektoru. Lépe tak dosáhne dalších výsledků a bude moci předávat své know-how, zkušenosti a kontakty ostatním členům výzkumného týmu. Nové poznatky a zkušenosti, které postdok získá během realizace aktivit projektu, bude předávat svým spolupracovníkům formou workshopů a seminářů, které budou průběžně realizovány.

Pozice postdoktorandů jsou klíčové pro celou výzkumnou komunitu, protože zvyšují její kvalitu, posilují mobilitu, přinášejí inspiraci a nové metody ze zahraničí, posilují soutěživost a efektivitu práce a přetrhávají příliš těsné lokální vazby. V tomto směru jsou oba projekty výjimečné, bojují totiž proti setrvání výzkum-

ných a akademických pracovníků po celý jejich profesní život v jedné výzkumné instituci. Což často zabraňuje jejich vědeckému rozvoji a neposkytuje dostatečné výzvy k lepším vědeckým výsledkům.

V současné době probíhají na STI výběrová řízení na pozice postdoků a některé vědecké týmy již přijaly nové posily např. z Technické univerzity v Košicích nebo Přírodovědecké fakulty UP v Olomouci. První postdoci, zaměstnaní v rámci obou projektů, se již aklimatizují na nových pracovištích, pod vedením svých mentorů se seznamují s vědeckým týmem a připravují se na stáž v zahraničí.

Summary:

In July 2012, the Central European Institute of Technology became involved in the implementation of two BUT projects of scientific excellence. These projects will provide access to CEITEC research groups for scientists coming from new institutions both domestic and foreign. The projects, Excellence I – Support for the Creation of Excellence Interdisciplinary Teams at BUT and Excellence II – Excellent Young Scientists at BUT, will help engage colleagues from other institutions in BUT research and development teams.

text Mgr. Kateřina Kotulanová, CEITEC VUT v Brně
foto archiv CEITEC VUT v Brně

CENA B. FUCHSE

+++

TRADIČNÍ SOUTĚŽ ATELIÉROVÝCH PRACÍ STUDENTŮ FAKULTY ARCHITEKTURY SE TENTOKRÁT USKUTEČNILA V NEZVYKLE BRZKÉM TERMÍNU – 10. LEDNA 2013. STUDENTI I PEDAGOGOVÉ NEMĚLI PO VÁNOČNÍCH SVÁTCÍCH A NOVÉM ROCE PŘÍLIŠ MNOHO ČASU K MOBILIZACI SVÝCH ARCHITEKTONICKÝCH SCHOPNOSTÍ, PŘESTO VŠAK SE PROKÁZALO, ŽE FAKULTA ARCHITEKTURY VUT V BRNĚ JE PLNÁ NADANÝCH A PERSPEKTIVNÍCH MLADÝCH ARCHITEKTŮ.

+++

K celoškolnímu hodnocení studentských projektů tentokrát byla přizvána porota ve velice zajímavém složení odborníků v oboru architektura a urbanismus. V dopoledních hodinách bylo zahájeno hodnocení prací, kterému předcházelo zvolení předsedy poroty. Této role se ujala Ing. arch. Markéta Cajthamlová – architektka známá řadou realizací i pedagogickou zkušeností. Po jejím boku stanuli v rolích porotců taktéž architekti s dlouholetou tvůrčí i pedagogickou praxí – doc. Ing. arch. Zdeněk Jiran a brněnský fenomén Ing. arch. Petr Hurník. Krom těchto tří osobností posuzovali práce svých spolužáků i laureáti minulého kola soutěže – Bc. Lenka Holcnerová, Miroslava Šešulková a Daniel Struhařík.

Šestice porotců měla během dne nesnadný úkol – z téměř čtyř stovek projektů vybrat tři vítězné. I přes časovou a psychickou náročnost se vše po-

dařilo a oceněné projekty mohly být během slavnostního večera téhož dne vyhlášeny. Ceremonie se tentokrát odehrála v prostorách dvorany rektorátu VUT na Antonínské v Brně, v atmosféře připomínající éru první republiky. Po 18. hodině, kdy už byl ve dvoraně dostatek návštěvníků a hudebníci z orchestru Gustava Broma i dobově oblečení moderátoři byli připraveni k zahájení, náhle zhasla světla. Ze tmy se vynořily barevné svítící míčky poletující rytmicky vzduchem v rukou žongléra. Postupně se začala rozsvěcet světla a prostor dvorany se opět vynořil ze tmy.

Po prvním potlesku publika se slova chopila moderátorská dvojice a představila členy poroty. Následoval projev děkana Fakulty architektury doc. Ing. Josefa Chybíka a projev předsedkyně poroty paní Ing. arch. Markéty Cajthamlové. Samotné vyhlásování bylo započato udělením čestných uznání poroty dvěma analytickým projektům, které oslovily porotu svou propracovaností. Následně byly vyhlášeny oceněné práce. Nejvíce oslovil porotu návrh Pavilonu OSN v Ženevě od Bc. Adama Zezuly, který získal zvláštní cenu za poetiku.

Výherci IV. Ceny Bohuslava Fuchse se stali Bc. Darina Bartková s projektem Bivak v sedle, Bc. Zdeněk Chmel s návrhem Domu umění v Českých Budějovicích a Bc. Pavel Kolář s projektem Budoucnost uvolněných továrních areálů. Tři vítězové obdrželi věcné ceny od sponzorů – HP elektroniku od firmy Legia, roční předplatné

časopisu ERA 21 a především hmotnou podobu ceny – sošku s umělecky ztvárněným jménem FUCHS. Autoři oceněných projektů rovněž nezůstali zkrátka. Byly jim věnovány publikace a věcné ceny od Archiwebu. Večer pak dále probíhal v uvolněné atmosféře prvorepublikové hudby i dobových delikates.

Organizátorem Ceny Bohuslava Fuchse je Studentská obec Fakulty architektury (SOFA). Sponzory akce byly firmy Legia, Archiweb, vydavatelství ERA21, vinařství Sonberk a generální sponzor SOFA – firma Bramac. Akce se konala za podpory Fakulty architektury VUT v Brně.

Na sofa.fa.vutbr.cz najdete krátké rozhovory s porotci – s Ing. arch. Markétou Cajthamlovou, doc. Ing. arch. Zdeňkem Jiranem a Ing. arch. Petrem Hurníkem.

Summary:

This year's Bohuslav Fuchs Prize, a traditional competition of studio projects by students of the BUT faculty of architecture, took place on 10th January 2013. The following guests were on the jury: Ing. arch. Markéta Cajthamlová chairing the board, doc. Ing. arch. Zdeněk Jiran, Ing. arch. Petr Hurník, and the last year's laureates, Bc. Lenka Holcnerová, Miroslava Šešulková, and Daniel Struhařík. From almost four hundred projects, the jury selected three winning ones and others whose authors were given awards for their projects.

OCENĚNÉ PROJEKTY

Janoušek Martin; 4. ročník
MĚSTSKÝ DŮM NA KOPEČNÉ
doc. Ing. arch. Dagmar Glosová, CSc.,
Ing. arch. Adam Guzdek

Bělkovský Martin; 4. ročník
MĚSTSKÉ IMPLOZE – PONAVALA
doc. Ing. arch. Karel Havlíš

Červínková Kateřina; 4. ročník
KDYŽ JSME TÁHLI K JAROMĚŘI...
ANEŽ MEZI MĚSTEM A LABEM
prof. Ing. arch. Ivan Ruller

Šimoník Luděk; 1. ročník
DŮM ARCHITEKTA NA STARÉM BRNĚ
prof. Ing. arch. Petr Pelčák, Ing. Nicol Galeová,
Ing. arch. Bohumila Hybská

Bc. Zezula Adam; 6. ročník; ve spolupráci
s Bc. Michalem Justem a Bc. Františkem Dlabáčem
**PŘÍBĚHY MÍST: PAVILON ORGANIZACE
SPOJENÝCH NÁRODŮ V ŽENEVĚ**
prof. Ing. arch. Ivan Koleček,
Ing. arch. Lukáš Pecka
+ cena poroty za poetiku

Michael Gabriel; 3. ročník
**VOLNÉ TÉMA: ZUŘÍCÍ PES – ZAŘÍZENÍ PRO SBĚR
DYNAMICKÉ ENERGIE VZDUCHU**
Ing. arch. Jan Mléčka

VÍTĚZNÉ PROJEKTY
Bc. Chmel Zdeněk; 6. ročník
RES PUBLICA II
DŮM UMĚNÍ ČESKÉ BUDĚJOVICE
prof. Ing. arch. Ivan Ruller
Bc. Bartková Darina; 5. ročník
**ARCHITEKTONICKÝ PROSTOR
BIVAK V SEDLE**
Ing. arch. Jan Mléčka

Bc. Kolář Pavel; 6. ročník
**BUDOUCNOST UVOLNĚNÝCH
TOVÁRNÍCH AREÁLŮ**
prof. Ing. arch. Helena Zemánková, CSc.

text Bc. Nina Ličková, SOFA
foto Martin Vlček a Ing. arch. Marek Šnyrch, SOFA

MEZIUNIVERZITNÍ STUDENTSKÁ SOUTĚŽ MUNISS

Myšlenka projektu reaguje na dva související problémy. Na jedné straně stojí časté stížnosti vysokoškolských studentů na nízkou možnost uplatnit svoje znalosti v praxi a na nedostatečné praktické zaměření výuky. Na druhé straně se Brno při svém rozvoji potýká s mnoha otázkami a úkoly, na které neexistuje jednoznačná odpověď. Při hledání řešení praktických témat souvisejících s rozvojem města Brna je nutno zohledňovat více úhlů pohledů, což bude hlavním úkolem, se kterým by se studenti měli vypořádat a uplatnit reálný a originální přístup. A právě na této myšlence vznikla Meziuniverzitní studentská soutěž, na níž se podílejí tři přední brněnské univerzity – Masarykova univerzita, Mendelova univerzita v Brně a Vysoké učení technické v Brně, Magistrát města Brna a Krajská hospodářská komora jižní Moravy (dále jen KHK JM). Cílem soutěže je maximálně využít potenciál nadaných studentů a zapojit je do řešení praktických a aktuálních problémů týkajících se rozvoje města Brna, kterým se nyní věnuje Kancelář strategie města a KHK JM.

V následujících měsících budou studenti pod vedením lektorů z univerzit a odborných konzultantů na úrovni Magistrátu města Brna a KHK JM pracovat na tvorbě praktických studií využitelných pro potřeby města a podnikatelské samosprávy. Na realizovatelnost studií budou

dohlížet odborní konzultanti, kteří by měli usměrňovat studenty v jejich nápadech a držet studie na hranici proveditelnosti.

Projektu se letos účastní cca 300 studentů rozdělených do třiceti týmů napříč fakultami zapojených univerzit. Ty budou řešit deset vybraných témat, jimiž se nyní zabývá nejen Brno, ale i KHK JM. Před studenty bude stát například otázka zvýšení počtu osob s trvalým pobytem, revitalizace vybraného brownfieldu a oživení městského centra. Jedno zadané téma budou zpracovávat tři studentské týmy. Výsledky jejich práce budou hodnoceny pětičlennou komisí, která bude vybírat vítěznou práci.

„Krajská hospodářská komora jižní Moravy zpracovává v rámci projektu návrhy témat závěrečných prací, které vycházejí z aktuálních potřeb podnikatelské sféry,“ sdělil ředitel KHK JM Petr Kostík. Studenti budou mít možnost využít kurzů na rozvoj týmových dovedností, v dubnu 2013 čeká vybrané uchazeče zahraniční cesta do partnerských měst Brna (Stuttgart, Utrechtu a Poznaň), jejímž cílem bude načerpat nové zkušenosti a inspirovat se, jak je daná problematika řešena v zahraničí. Velké finále soutěže je plánováno na konec června, kdy proběhne závěrečný workshop a vyhlášení výsledků s předáním cen.

Meziuniverzitní studentská soutěž je součástí projektu „Partnerství subjektů mezi-univerzitní studentské sítě“ s reg. číslem CZ.1.07/2.4.00/31.0157, který je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a Státního rozpočtu České republiky. Projekt je zařazen v grantovém schématu Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, jehož poskytovatelem podpory je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Summary:

During work on the city development, an idea was born to use the potential of university students, which gave rise to a Cross-University Student Competition. It was launched at the Brno New City Hall on 15th January 2013. Three Brno universities are involved in the project, Masaryk University in Brno, Mendel University in Brno, and Brno University of Technology, together with the Brno Municipality, and the Regional Chamber of Commerce of South Moravia. Divided into 30 teams across the faculties of the participating universities, about 300 students will work on 10 selected problems faced by the city of Brno and the chamber of commerce.

text Iveta Štarhová, Magistrát města Brna
foto archiv Magistrátu města Brna

+++
PŘI ŘEŠENÍ TÉMAT SOUVISEJÍCÍCH S ROZVOJEM MĚSTA BRNA VZNIKLA MYŠLENKA UPLATNIT POTENCIÁL VYSOKOŠKOLSKÝCH STUDENTŮ, KTERÁ VYKRYS TALIZOVA LA VE VZNIK MEZIUNIVERZITNÍ STUDENTSKÉ SOUTĚŽE. JEJÍ PRVNÍ ROČNÍK BYL SLAVNOSTNĚ ZAHÁJEN 15. LEDNA 2013 V SÁLE ZASTUPITELSTVA NA NOVÉ RADNICI V BRNĚ. STUDENTY PŘIVÍTAL NÁMĚSTEK PRIMÁTORA OLIVER POSPÍŠIL, KTERÝ VYJÁDŘIL ZÁJEM O ŘEŠENÁ TÉMATA, A POTÉ JAN ŽÁK, AUTOR MYŠLENKY A ŘEŠITEL PROJEKTU, PŘEDSTAVIL HARMONOGRAM SOUTĚŽE.

+++

FSI je první mezi strojnými fakultami

Strojní fakulty mají letos jednoznačného lídra: Fakulta strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně své konkurenty předčila ve všech kategoriích. Strojní fakulta ČVUT, která se s brněnskou technikou tradičně přetahovala o první místo, letos na VUT ztratila téměř tři body.

Změna v pořadí se koná až na dalších příčkách žebříčku. Na třetí místo se dostala strojní fakulta Vysoké školy báňské – Technické univerzity v Ostravě. Čtvrté místo patří Západočeské univerzitě v Plzni. Pátí letos skončili strojaři z Liberce a žebříček uzavírá Fakulta výrobních technologií a managementu z Ústí nad Labem.

Strojénství je jednou z nejdůležitějších opor českého exportu a zaměstnavatelé u absolventů velmi oceňují zahraniční zkušenosti a znalosti cizích jazyků. Největší šanci na přinejmenším semestrální výjezd na zahraniční univerzitu mají právě studenti z brněnské techniky. V loňském roce jich za hranicemi studovalo dvě a půl procenta.

(red)

Nový žebříček nejlepších univerzit

Už na začátku příštího roku se zájemci o vysok školské studium budou moci proklikat novým žebříčkem pěti set univerzit z celého světa. Na jeho sestavení nyní intenzivně pracuje Evropská komise a univerzity se do něj začínají hlásit právě teď. Žebříček s názvem U-Multirank má být evropskou odpovědí na slabiny aktuálních globálních žebříčků, které vydává například Šanghajska univerzita nebo britský deník The Times. „Tyto žebříčky jsou velmi výrazně zaměřené na výkon univerzit v oblasti výzkumu a na jejich mezinárodní charakter a reputaci,“ říká náměstek ministra školství Tomáš Hruša s tím, že tato pořadí neřeší kvalitu výuky.

Nově vznikající žebříček bude univerzity naopak posuzovat z více pohledů. Umístění školy bude záviset mimo jiné právě na tom, jak kvalitní výuku posluchačům zajistí nebo jak je úspěšná v přenosu poznatků do praxe. Podle doc. Evy Münsterové z Vysokého učení technického v Brně bude nový žebříček objektivnější. „Vše-strannější přístup je spravedlivější, protože ne všechny školy musí být silné ve vědě. Některá může být skvělá ve vzdělávacích činnostech nebo ve spolupráci s průmyslem. Tím, že hodnocení není jednostranné, je vůči všem školám spravedlivější,“ podotýká Münsterová.

Vloni se uskutečnila pilotní fáze U-Multiranku, do níž se zapojily spolu s Vysokým učení technickým v Brně i Vysoké školy ekonomická v Praze, Masarykova univerzita v Brně a Vysoká škola báňská.

(red)

Nová díla pro Galerii Myšina

Další kolo soutěže o nová díla pro výstavu v Galerii Myšina vyhláší už potřetí Vysoké učení technické v Brně. Galerie, kterou univerzita otevřela v podchodu pod brněnským hlavním nádražím před více než čtyřmi měsíci, představuje na velkoplošných panelech, instalovaných na vybraných stěnách podchodu, díla vybraných umělců. Do tvorby se v minulém kole přihlásili další výtvarníci, kteří tvořili svá díla společně se skupinkami dětí z brněnských škol a diagnostic-kých ústavů.

Projekt se i nyní otevírá širší veřejnosti. Práce na volné téma se představí vernisáží dne 1. března 2013 ve 14 hodin, výstava potrvá do 17. května 2013.

Cílem projektu Galerie Myšina je kultivace prostředí podchodu pod brněnským hlavním nádražím, kterým denně procházejí desítky lidí. VUT v Brně za podpory statutárního města Brna a Městské části Brno-střed chce tento prostor zkulturnit prostřednictvím atraktivních forem umění.

(red)

Studentská atletika v Praze

Akademickým mistrovstvím České republiky v halové atletice jednotlivců a družstev již tradičně začíná atletický rok. Letos připadlo na 7. ledna 2013. V přetlakové hale na Strahově se sešlo více než 120 studentů z 33 vysokých škol, aby zjistili, zda jejich tréninková píle přinesla zasloužené výsledky. Soutěžilo se v deseti individuálních disciplínách a štafetě, jak v ženské, tak mužské kategorii.

Studenti VUT v Brně (5 žen a 3 muži) se v této konkurenci neztratili a dosáhli svými kvalitními výkony na stupně vítězů. Nejúspěšnější byla Pavla Hřivnová, která vyhrála běh na 60 metrů v čase 7,77 s a na 400 metrů byla s časem 62,40 s třetí. Naši parádní disciplínou bylo 400 metrů žen, a to díky Kristýně Šilhové, která doběhla druhá s výkonem 62,15 s. Třetí v soutěži tyčkárek byla úspěšným překonáním laťky ve výši 350 cm Monika Chlebíková. V nejdelším ženském běhu na 1 500 metrů doběhla Martina Uvizlová v čase 4:50:31 min. jako třetí. Šestou v soutěži koulařek byla Tereza Douchová výkonem 11,36 m.

Muži nezaostali za ženami a Tomáš Kozák ve vrhu koulí poslal náčiní do vzdálenosti 17,04 m, což byl druhý nejlepší výkon. Sedmým koulařem byl David Bartůněk, který dosáhl výkonu 14,05 m. Mezi skokany do dálky byl Patrik Macháč s 693 cm třetí.

Sedm medailí – 1 zlatá, 2 stříbrné a 4 bronzové, a tedy 5. místo mezi 33 vysokými školami z celé ČR je velmi dobrým výsledkem a potvrzením výkonnosti atletů – studentů VUT v Brně.

Mgr. Jiří Vrabel, Centrum sportovních aktivit VUT v Brně

45. výročí tragédie na Kubínské hoře

V lednu letošního roku, přesněji 16. ledna 2013, jsme si připomněli památku studentů tehdejší Fakulty elektrotechnické VUT v Brně, kteří tragicky zahynuli před 45 lety při lyžařském výcviku na Kubínské hoře – Orava, Slovensko. Krátce po začátku lyžařského kurzu všechny účastníky včetně malé dcerky správců lyžařské chaty smetla sněhová lavina a šest studentů tuto nešťastnou událost nepřežilo. O neštěstí tehdy informovala řada deníků, například Mladá fronta, Orava, časopis Reportér a další.

Na místě neštěstí po mnoha letech vyrostl památník obětem této tragédie. K tragické události se pak ještě vrátila i Česká televize v rámci cyklu „Osudové okamžiky – Kubínská hořa 1968“ www.ceskatelivize.cz/ivysilani/1091682868-osu-dove-okamziky/401213100081007-kubinska-hol-a-1968.

Na památku obětí zavzpomínáme i v rámci společného setkání vedení fakulty s přeživšími účastníky kurzu. Patří k nim i paní Ing. Jarmila Jurová (rozená Švecová), které patří náš obdiv za statečnost při záchraně spolužáků.

doc. Ing. Jiří Háze, Ph.D., FEKT VUT v Brně

KNESL + KYNČL ARCHITEKTI ve Fragnerově galerii

Výstavu ateliéru Knesl + Kynčl architekti nazvanou Mezi městem a domem představuje Galerie Jaroslava Fragnera na Betlémském náměstí v Praze. Ateliér dvou zajímavých a výrazných osobností brněnské scény nikdy nepředstavoval ve své tvorbě avantgardu – jejich realizace se vyznačují střídmostí a kvalitou, jejich záběr sahá od urbanistických celků přes bytové domy až k menším rodinným domům.

Proč „mezi městem a domem“? Tvůrce ateliéru vždy nejdřív zajímá místo, kde má dům vzniknout, jeho vazby a souvislosti. „Dům není socha, není tu pouze sám pro sebe, vždy je součástí města či krajiny,“ říkají. „Naší ideální zakázkou je městský projekt, v Bohigasově slova smyslu – stavba, kde se vzájemně proplétá dům s městem a potkává veřejné se soukromým.“

Výstava je nejen ohlédnutím za desetiletím společné práce, ale i zastavením se a pokusem tvůrců naformulovat a utřídit věci, o kterých běžně jen přemýšlejí. Výstava je veřejnosti přístupná od úterý do neděle 11–19 hodin, a to do 3. března 2013.

(red)

**VAZBY
DIPLOMOVÝCH PRACÍ**

DIPLOMKA24

Největší knihárna v ČR

on-line

objednávky vazby

www.diplomka24.cz

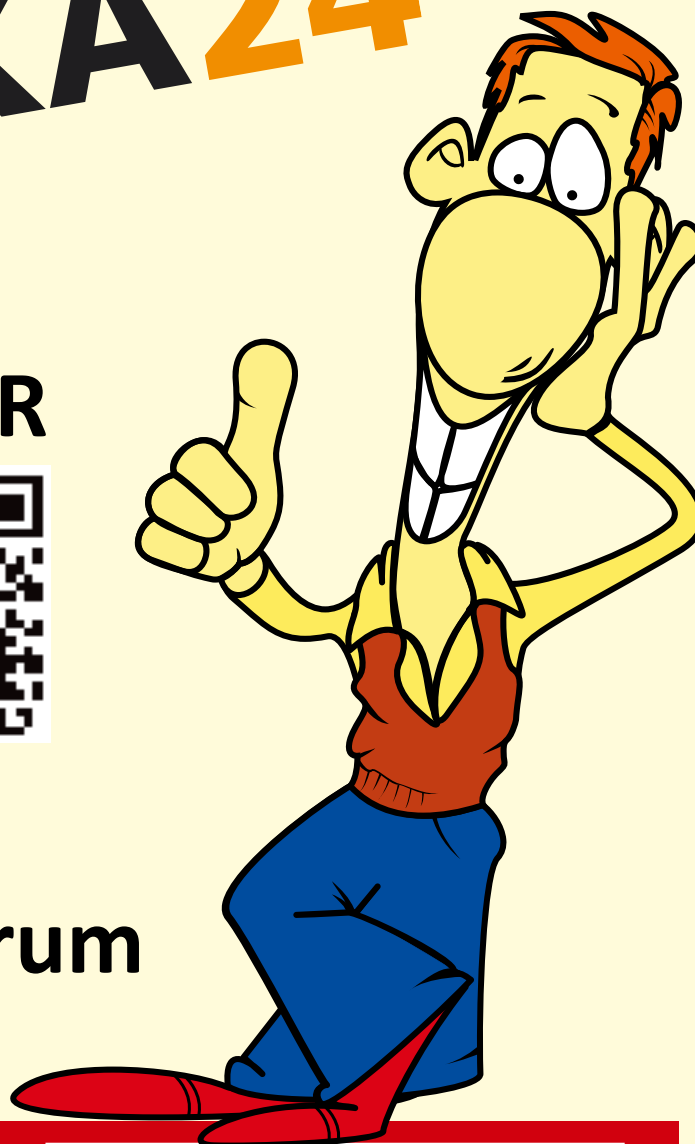

Studentské copycentrum

powerprint

slevové karty pro studenty

www.powerprint.cz

**od 1. 3. na
Gorkého 3**

UDÁLOSTI NA VUT V BRNĚ Měsíčník VUT v Brně, vydává Vysoké učení technické v Brně, IČO 00216305, Nakladatelství VUTUM, Číslo 2/2013/XXIII. ročník, vychází 17. 2. 2013.
Šéfredaktorka: PhDr. Jitka Vanýšková, tel.: 541 145 503, vanyskova@ro.vutbr.cz, Vydání připravila: PhDr. Jana Novotná, tel.: 541 145 345, novotna@ro.vutbr.cz, Redakční rada: PhDr. Karel Blažek (reditel nakladatelství VUTUM),
Bc. Karel Koranda (SKAS), doc. Mgr. Petr Kvěčala (prarektor), doc. Ing. Eva Münsterová, CSc. (FSI VUT), prof. Ing. arch. Alois Nový, CSc. (FAST VUT), PhDr. Jitka Vanýšková (šéfredaktorka).
Adresa redakce: VUT v Brně, Antonínská 1, 601 90 Brno, redakce@ro.vutbr.cz, www.vutbr.cz, Grafická úprava: Marek Przybyla (VUTUM), Kristýna Greplová (FaVU VUT v Brně).
Tisk: Helbich, a. s., Brno. Foto na obálce: Jan Symon. Reg. č. MK ČR E 7521, ISSN 1211-4421

